

Uitgebreide beschrijving procedure Europees *Burgerinitiatief*

Inhoudsopgave

1. Uw initiatief organiseren	3
1.1 Burgercomité oprichten	3
1.2 Registreren burgerinitiatief	4
1.3 Uw onlinesysteem certificeren	6
1.4 Steunbetuigingen verzamelen	7
1.5 Steunbetuigingen controleren	8
1.6 Indienen burgerinitiatief bij de Europese Commissie	9
1.7 Europese Commissie beoordeelt en beantwoordt het burgerinitiatief	9
1.8 Certificering in Nederland	9
2. Uw steun betuigen	10
2.1 Aandachtpunten bij steun betuigen	10
2.2 Gegevensbescherming	11

Sinds 1 april 2012 kunnen burgers van Europese lidstaten een Europees Burgerinitiatief organiseren. Een Europees burgerinitiatief is een oproep aan de Europese Commissie om een wetsvoorstel in te dienen voor een onderwerp waarvoor de Europese Unie wetgevingsbevoegdheid heeft. Een burgerinitiatief moet worden gesteund door minstens één miljoen EU-burgers uit minimaal 7 van de 27 EU-landen. Voor elk van die 7 landen is ook een minimumaantal steunbetuigingen vereist.

In deze handreiking vindt u meer informatie voor het geval u een initiatief wil organiseren of een initiatief wilt steunen.

Links:

- [Website van de Europese Commissie \(Nederlands\), met o.a.:](#)
- [Wetgevingsbevoegdheid EC](#)
- [Minimumaantal steunbetuigingen per lidstaat](#)
- [Gids voor Europees burgerinitiatief](#)
- [Juridisch kader](#)
- [Andere inspraakmogelijkheden](#)
- [Contact](#)

1. Uw initiatief organiseren

1.1 Burgercomité oprichten

Een goede voorbereiding is belangrijk

Als u van plan bent een burgerinitiatief te starten, moet u eerst nagaan of een Europees burgerinitiatief wel de beste manier is om uw idee te onder de aandacht te brengen. U moet er rekening mee houden dat een burgerinitiatief een oproep aan de Europese Commissie is om een wetsvoorstel in te dienen. Wilt u een burgerinitiatief organiseren, dan is het advies eerst deze website zorgvuldig te lezen en met name de volgende pagina's:

- [Komt uw idee in aanmerking voor een burgerinitiatief?](#)
Bekijk de tabel met beleidsterreinen.
- [Zijn er andere manieren om inspraak te hebben in de EU-besluitvorming?](#)
Misschien is een andere aanpak in uw geval efficiënter.

Het burgercomité: de organisatoren van het burgerinitiatief

Een voorstel voor een burgerinitiatief moet worden ingediend door een burgercomité van minstens 7 EU-burgers die oud genoeg zijn om aan de Europese verkiezingen mee te doen (18 jaar, behalve in Oostenrijk waar 16 jaar oud genoeg is) en die in minstens 7 verschillende EU-landen wonen. Er hoeven geen 7 verschillende nationaliteiten mee te doen, maar iedereen moet wel de nationaliteit van een EU-land hebben. Dit comité wordt beschouwd als de officiële "organisator" van het initiatief en moet de hele procedure beheren.

Het moet onder zijn leden een vertegenwoordiger en een plaatsvervanger aanwijzen, die namens het comité zullen optreden. Zij zorgen gedurende de gehele procedure voor de contacten tussen het comité en de Europese Commissie.

Leden van het Europees Parlement tellen niet mee voor het minimumaantal van 7 comitéleden.

Meer informatie over het burgercomité leest u in de [Veelgestelde vragen](#).

1.2 Registreren burgerinitiatief

Benodigde gegevens

Voordat u als organisator steunbetuigingen kan verzamelen, moet u het burgerinitiatief via [de website van de Europese Commissie](#) laten registreren. Daarvoor moet u de volgende informatie verstrekken in een van de officiële EU-talen. Nederlands is een officiële EU-taal.

- titel van het voorgestelde burgerinitiatief (maximaal 100 tekens);
- onderwerp (maximaal 200 tekens);
- doelstellingen van het voorgestelde burgerinitiatief waarop de Commissie wordt verzocht te reageren (maximaal 500 tekens);
- bepalingen in de [EU-verdragen](#) die u relevant acht voor de voorgestelde maatregel;
- naam, adres, e-mailadres, nationaliteit en geboortedatum van de vereiste zeven leden van het burgercomité, met vermelding van de vertegenwoordiger en de plaatsvervanger;
- alle bronnen van steun en financiering voor het burgerinitiatief ter waarde van meer dan 500 euro per jaar per sponsor (gegevens op het moment van registratie).

De volgende gegevens zijn welkom, maar niet verplicht:

- het adres van de eventuele website van het initiatief. Let op: de website mag nog niet gebruikt worden voor het verzamelen van steunbetuigingen. Het initiatief moet eerst geregistreerd zijn en het online verzamelstelsel moet gecertificeerd zijn. Zie ook: uw onlinesysteem certificeren,
- een bijlage (maximaal 5 MB) met nadere informatie over het onderwerp, de doelstellingen en de achtergrond van het voorgestelde burgerinitiatief,
- eventueel uw wetsvoorstel (maximaal 5 MB).

Voorwaarden

De Commissie registreert het voorstel voor een burgerinitiatief binnen twee maanden na indiening, mits:

- er een burgercomité is opgericht dat contactpersonen heeft aangewezen,
- het voorgestelde burgerinitiatief niet duidelijk buiten de [bevoegdheid van de Commissie](#) valt om een voorstel voor EU-wetgeving in te dienen ter uitvoering van de EU-verdragen,
- het voorgestelde burgerinitiatief niet duidelijk beledigend, lichtzinnig of provocerend is, en
- het voorgestelde burgerinitiatief niet duidelijk indruist tegen de [in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie](#) vastgelegde waarden.

Publicatie

Alle [geregistreerde burgerinitiatieven](#) worden op de website van de Europese Commissie gepubliceerd.

Een burgerinitiatief beheren

Zodra een burgerinitiatief geregistreerd is, kunnen de vertegenwoordiger van het burgercomité en zijn plaatsvervanger via een beveiligde account op de website van de Europese Commissie informatie krijgen over de volgende stappen in de procedure en de documenten beheren die zij in verband met hun burgerinitiatief bij de Commissie indienen.

Talen

Na de registratie kunnen de organisatoren vertalingen (in ieder geval van titel, onderwerp en doelstellingen) van hun burgerinitiatief in andere [officiële EU-talen](#) uploaden naar hun account. Als de vertalingen van titel, onderwerp en doelstellingen van het voorgestelde burgerinitiatief niet duidelijk van de originele versie verschillen en geen tegenstrijdigheden bevatten, zal de Commissie de vertalingen op deze website publiceren.

Transparantie van steun en financiering

Vanaf de registratie tot en met het einde van de procedure moeten de organisatoren informatie verschaffen en bijwerken over alle bronnen van steun en financiering ter waarde van meer dan 500 euro per jaar per sponsor.

Let op: Organisatoren kunnen een initiatief op elk moment intrekken zolang zij hun steunbetuigingen nog niet ter controle naar een nationale instantie hebben verzonden. Intrekking is onherroepelijk. Als een initiatief wordt ingetrokken vervalt het volledig en worden alle ingezamelde steunbetuigingen nietig. Ingetrokken initiatieven zullen als zodanig nog wel geraadpleegd kunnen worden als **achterhaalde initiatieven**.

Meer informatie over de registratieprocedure leest u in de **[Veelgestelde vragen](#)**.

1.3 Uw onlinesysteem certificeren

Als u steunbetuigingen gaat verzamelen via een online verzamelsysteem (website) dan moet dit systeem vooraf gecertificeerd worden. Dit is verplicht. De reden is dat er persoonlijke gegevens opgeslagen gaan worden en dit technische en veiligheidseisen stelt aan het verzamelsysteem.

Technische en veiligheidseisen

Wie via internet steunbetuigingen wil verzamelen moet daarvoor op een aparte website een online inzamelingsstelsel gebruiken of ontwikkelen dat voldoet aan de volgende technische en veiligheidseisen:

- alleen personen (dus geen computers) kunnen online een steunbetuiging indienen,
- de online verstrekte gegevens worden veilig verzameld en opgeslagen, zodat ze niet kunnen worden gewijzigd of worden gebruikt voor een ander doel dan voor het steunen van het burgerinitiatief waarvoor ze werden verstrekt, en zodat de persoonsgegevens worden beschermd tegen opzettelijke of onbedoelde vernietiging, verlies, vervalsing en onrechtmatige verspreiding of toegang,
- het systeem kan steunbetuigingen genereren volgens de modellen van bijlage III van de verordening over het burgerinitiatief, zodat zij door de nationale autoriteiten kunnen worden gecontroleerd.

De gedetailleerde technische specificaties waaraan het systeem moet voldoen, staan in een [speciale verordening, nr. 1179/2011](#).

Software van de Europese Commissie

Om organisatoren te helpen heeft de Commissie [open source software](#) ontwikkeld die al aan de technische en veiligheidsvereisten voldoet. Deze kunt u gratis downloaden. Het gebruik van deze software heeft meerdere voordelen. Zo heeft de software de functionaliteiten die de verordening vereist. Ook is certificering eenvoudiger. Hoewel het gebruik van deze software nadrukkelijk gepromoot wordt, bent u niet verplicht deze software te gebruiken. U mag ook uw eigen online-inzamelingsstelsel ontwikkelen. U moet dan wel zorgvuldig nagaan dat het systeem aan alle hierboven bedoelde technische specificaties voldoet. Pas dan heeft het zin een aanvraag voor certificering te doen.

De certificering is ook verplicht voor wie de software van de Commissie gebruikt. De certificering betreft immers niet alleen de software maar het gehele verzamelsysteem (zoals opslag van gegevens).

Bevoegde autoriteit

Let op: certificering moet u aanvragen in de lidstaat waar de gegevens fysiek worden opgeslagen. Het moet dus expliciet om één fysieke locatie gaan waar de gegevens worden opgeslagen en die locatie moet zich bevinden in een EU-lidstaat. U moet uw systeem laten certificeren door de bevoegde nationale autoriteiten van de lidstaat waar u de gegevens zult opslaan. Zie paragraaf 1.8 voor de bevoegde autoriteit in Nederland.

De autoriteiten moeten een certificatieverzoek binnen 1 maand afhandelen. Zij controleren of het systeem aan de hierboven bedoelde technische specificaties beantwoordt. Zodra het systeem door de nationale autoriteiten is gecertificeerd, moeten de organisatoren een kopie van het certificaat op hun website plaatsen.

Tips voor de certificering van het online-inzamelingsstelsel

Als de organisatoren de [open source software](#) van de Europese Commissie gebruiken, wordt het systeem door de bevoegde nationale autoriteiten gecertificeerd, mits behalve die software ook de overige delen van het systeem aan de technische specificaties beantwoorden.

Het gebruik van de open source software van de Europese Commissie biedt dus geen garantie voor certificering maar maakt certificering wel eenvoudiger.

U kunt uw systeem naar keuze vóór of na de registratie van hun voorgestelde initiatief op de website van de Europese Commissie laten certificeren, maar u mag pas online steunbetuigingen gaan verzamelen wanneer u geregistreerd bent en het certificaat heeft.

Meer informatie over het verzamelen van steunbetuigingen via internet leest u in de [Veelgestelde vragen](#).

Meer informatie over het gebruik van de open source software van de Commissie vindt u onder [De software voor het online inzamelen downloaden](#).

1.4 Steunbetuigingen verzamelen

Zodra u uw burgerinitiatief heeft geregistreerd (en u bij gebruik van een online verzamelsysteem een certificaat voor dit systeem heeft), mag u beginnen steunbetuigingen van burgers te verzamelen. U hebt vanaf het moment van registratie 12 maanden de tijd om het vereiste aantal steunbetuigingen te verzamelen (één miljoen, waarvan in minstens 7 EU-landen meer dan het vastgestelde [minimumaantal](#)).

Gegevensbescherming

Gedurende de hele procedure moet u als organiserend comité zich aan de wettelijke bepalingen over gegevensbescherming houden. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat u de [gegevensbeschermingsautoriteit\(en\)](#) in de lidsta(a)t(en) waar de gegevens worden verwerkt, op de hoogte moet stellen.

Formulieren voor steunbetuigingen

Om steunbetuigingen te verzamelen, moet u speciale formulieren gebruiken die voldoen aan de modellen in bijlage III van de burgerinitiatiefverordening en alle verplichte informatie over het initiatief bevatten. Die informatie moet identiek zijn aan de informatie over het initiatief op de website van de Europese Commissie waar het initiatief geregistreerd is.

Welke gegevens de ondertekenaar van een steunbetuiging moet verstrekken, verschilt van land tot land. De organisatoren kunnen via hun organisatoraccount op de website van de Europese Commissie steunbetuigingsformulieren downloaden waarin de relevante informatie over hun burgerinitiatief al is ingevuld en die zijn aangepast aan het land waar zij steunbetuigingen willen verzamelen. Met de door de Europese Commissie ontwikkelde software kunnen aan het land aangepaste onlineformulieren worden aangemaakt.

Meer informatie over de [vereiste gegevens per land](#).

Op papier en/of online inzamelen

Steunbetuigingen kunnen op papier en/of via internet worden ingezameld. Voordat zij steunbetuigingen online kunnen inzamelen, moeten de organisatoren hun online-inzamelingssysteem door de bevoegde nationale autoriteit laten certificeren en het certificaat op hun website publiceren.

Taal van de steunbetuigingsformulieren

De steunbetuigingsformulieren bevatten informatie over het voorgestelde burgerinitiatief en enkele door de ondertekenaars in te vullen gegevensvelden.

Deze informatie is alleen beschikbaar in de op de website van de Europese Commissie gepubliceerde taalversies van het burgerinitiatief. Als bijvoorbeeld het voorgestelde burgerinitiatief op die website alleen in het Engels beschikbaar is, is de informatie over het burgerinitiatief op het steunbetuigingsformulier ook alleen in het Engels beschikbaar. De namen van de informatievelden op het formulier zijn daarentegen wel in alle officiële EU-talen beschikbaar.

Minimumaantal steunbetuigingen per lidstaat

Organisatoren hoeven niet in alle 27 EU-landen steunbetuigingen in te zamelen. Ze moeten echter wel een minimumaantal steunbetuigingen verzamelen in ten minste 7 verschillende EU-landen.

Let op: Steunbetuigingen uit landen waar de drempel niet wordt gehaald, tellen wel mee voor het totaal als in 7 andere landen het minimumaantal is behaald.

Meer informatie over het verzamelen van steunbetuigingen leest u in de [Veelgestelde vragen](#).

1.5 Steunbetuigingen controleren

Als het verzamelen van steunbetuigingen is beëindigd, moet u als organisator in elk EU-land waar u steunbetuigingen hebt verzameld, de bevoegde nationale autoriteiten vragen het aantal geldige steunbetuigingen te certificeren.

U moet certificering van het aantal steunbetuigingen apart aanvragen voor elk land waar u steunbetuigingen hebt verzameld.

U mag de steunbetuigingen op papier of elektronisch opsturen. U moet de steunbetuigingen op papier, de online-steunbetuigingen en steunbetuigingen die met een systeem voor elektronische steunbetuigingen zijn ondertekend, wel van elkaar gescheiden houden. Online verzamelde steunbetuigingen mogen afgedrukt worden en op papier worden ingestuurd ofwel in beveiligd elektronisch formaat (bijvoorbeeld als geëncrypteerde bestanden op cd-rom) worden ingezonden. Als de nationale autoriteit daarmee instemt, mogen de bestanden ook in XML-formaat worden opgestuurd. In Nederland accepteert het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bestanden in XML-formaat. Met de door de Commissie ontwikkelde software kunnen de steunbetuigingen in XML-formaat worden geëxporteerd.

De [bevoegde autoriteiten](#) van de betreffende lidstaten hebben drie maanden de tijd om het aantal geldige steunbetuigingen te bepalen. Zij mogen bij de controle van de steunbetuigingen gebruik maken van steekproeven.

Het is raadzaam dat organisatoren wat meer steunbetuigingen verzamelen dan het vereiste minimum, omdat er bij de verificatie door de nationale autoriteiten altijd steunbetuigingen kunnen worden afgekeurd.

Meer informatie over de verificatie van de steunbetuigingen leest u in de [Veelgestelde vragen](#).

1.6 Indienen burgerinitiatief bij de Europese Commissie

Zodra de organisatoren de certificaten van de bevoegde nationale autoriteiten (minstens 7) hebben ontvangen en kunnen aantonen dat zij het nodige aantal steunbetuigingen hebben verzameld (in totaal minimaal 1 miljoen en voor ten minste 7 landen het vereiste minimumaantal), kunnen zij hun burgerinitiatief bij de Europese Commissie indienen, samen met de informatie over de steun en financiering die zij ten behoeve van hun initiatief hebben ontvangen.

Meer informatie over het indienen van het initiatief bij de Europese Commissie leest u in de [Veelgestelde vragen](#).

1.7 Europese Commissie beoordeelt en beantwoordt het burgerinitiatief

Binnen drie maanden nadat de organisatoren het initiatief hebben ingediend:

- beleggen vertegenwoordigers van de Commissie een vergadering met de organisatoren zodat zij hun burgerinitiatief kunnen toelichten,
- krijgen de organisatoren de kans hun burgerinitiatief te presenteren op een openbare hoorzitting van het Europees Parlement,
- zet de Commissie in een officieel antwoord uiteen of en hoe zij gevolg zal geven aan het burgerinitiatief en de redenen daarvoor.

Dit antwoord, in de vorm van een mededeling, wordt officieel vastgesteld door het college van commissarissen en in alle officiële EU-talen gepubliceerd.

In bepaalde gevallen beperkt de Commissie zich tot een voorlopig standpunt en zal zij pas na nadere studie een definitieve beslissing nemen.

De Commissie is niet verplicht om na een initiatief wetgeving voor te stellen. Als zij besluit om naar aanleiding van het burgerinitiatief een wetsvoorstel in te dienen, doet zij dit bij de wetgever (in het algemeen het [Europees Parlement](#) en de [Raad](#), maar soms alleen de Raad). Die moet met het voorstel instemmen voordat het kracht van wet krijgt.

Meer informatie over de beoordeling en het antwoord van de Commissie leest u in de [Veelgestelde vragen](#).

Meer informatie over de besluitvorming in de EU vindt u bij [Hoe de EU besluiten neemt](#)

1.8 Certificering in Nederland

Wilt u uw online systeem of uw steunbetuigingen laten certificeren? Neem dan contact op met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:

Directoraat-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties

Directie Bestuur, Democratie en Financiën

europesburgerinitiatief@minbzk.nl

2. Uw steun betuigen

2.1 Aandachtpunten bij steun betuigen

Om een Europees burgerinitiatief te ondertekenen, moet u EU-onderdaan zijn (de nationaliteit van een EU-lidstaat hebben) en oud genoeg zijn om aan de verkiezingen van het Europees Parlement mee te doen (16 jaar in Oostenrijk, 18 jaar in de overige EU-landen). Burgers hoeven niet per se stemrecht te hebben of in een kiesregister te zijn ingeschreven, zij moeten alleen oud genoeg zijn.

Daarvoor moet u het steunbetuigingsformulier van de organisatoren invullen, op papier of online (als de organisatoren zelf een speciale website hebben gemaakt). Hoe dat in zijn werk gaat, wordt uitgelegd in onderstaande rubrieken.

Vooraf

Ga vóór het ondertekenen na of het initiatief een registratienummer van de Europese Commissie heeft. U kunt op deze website ook nagaan of het online verzamelstelsel gecertificeerd is. De organisatoren moeten dit doen voordat zij beginnen online steunbetuigingen te verzamelen.

Vereiste gegevens

Welke gegevens u op uw steunbetuiging moet vermelden, is afhankelijk van het EU-land waar u vandaan komt. De nationale autoriteiten moeten namelijk controleren of de steunbetuigingen geldig zijn en verklaren hoeveel geldige steunbetuigingen in hun land zijn verzameld. Ieder land bepaalt zelf welke gegevens daarvoor nodig zijn. De meeste lidstaten vereisen hiervoor een persoonlijk identiteitsnummer.

De organisatoren moeten in minstens 7 EU-landen een bepaald minimumaantal steunbetuigingen ophalen. Als u als EU-onderdaan in een ander EU-land woont of als u meerder EU-nationaliteiten bezit, kunt u kiezen in welk land u uw steunbetuiging wilt laten meetellen. U moet dan het land kiezen dat de gegevens kan controleren die u in uw steunbetuiging vermeldt: dat kan het land zijn dat het door u opgegeven identiteitsbewijs of persoonsnummer heeft afgegeven, het land waar u woont of een van de landen waarvan u de nationaliteit heeft. Uiteraard mag u maar één keer steun betuigen aan een bepaald initiatief.

Steunbetuiging op papier

Vraag een papieren formulier aan de organisator. Onderteken het formulier en geef het aan de organisatoren. Houd er rekening mee dat het aan de organisator is het betuigen van steun op papier al dan niet mogelijk te maken.

Online steunbetuiging

Ga naar de website van de organisatoren. Controleer of het systeem voor steunbetuigingen op die website door een bevoegde instantie is gecertificeerd (de organisatoren moeten het certificaat op hun website plaatsen). Vul de vereiste gegevens in, d.w.z. alle gegevens die in uw land verplicht zijn. U hoeft uw online steunbetuiging niet elektronisch te ondertekenen.

Wat gebeurt er met mijn steunbetuiging?

Zodra de organisatoren van uw burgerinitiatief meer dan één miljoen steunbetuigingen hebben verzameld (waarvan in minstens 7 EU-landen het vastgestelde minimumaantal) zullen zij deze ter controle indienen bij de bevoegde autoriteiten van de landen waar de steunbetuigingen zijn ingezameld. Na de controle geven de autoriteiten de organisatoren een certificaat waaruit blijkt hoeveel geldige steunbetuigingen zijn ingediend. Bij deze controle gaan de nationale autoriteiten na of de door u verstrekte gegevens juist zijn.

2.2 Gegevensbescherming

Alle betrokken partijen moeten zich tijdens de hele procedure houden aan de regels voor de bescherming van persoonsgegevens als bedoeld in [Richtlijn 95/46/EG](#). Eventueel moeten zij daarom vóór het inzamelen van steunbetuigingen de [gegevensbeschermingsautoriteiten](#) (in de lidsta(a)t(en) waar de gegevens worden verwerkt) op de hoogte stellen.

Ook de Verordening over het burgerinitiatief stelt eisen aan de bescherming van de gegevens.

De organisatoren moeten:

- de persoonsgegevens goed beveiligen tegen opzettelijke of onbedoelde vernietiging, verlies, vervalsing en onrechtmatige verspreiding of toegang,
- voorkomen dat zij voor andere doeleinden worden gebruikt dan de ondersteuning van het betrokken burgerinitiatief,
- alle steunbetuigingen en kopieën daarvan uiterlijk 1 maand na de indiening van het burgerinitiatief bij de Commissie, maar in ieder geval uiterlijk 18 maanden na de datum van registratie vernietigen.

De nationale autoriteiten moeten:

- de persoonsgegevens alleen gebruiken voor de controle van de steunbetuigingen,
- alle steunbetuigingen en kopieën daarvan uiterlijk 1 maand na de certificatie van het aantal geldige steunbetuigingen vernietigen.

Steunbetuigingen mogen alleen langer worden bewaard als dat nodig is voor een juridische of administratieve procedure in verband met het betrokken initiatief. In dat geval moeten de organisatoren de steunbetuigingen uiterlijk 1 week na de definitieve uitspraak in de procedure vernietigen.

Dit is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Directie Communicatie en Informatie
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Maart 2012 | B-13799